

Mythologia, Francfort, 1581 - VIII, 14 : De Arione

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[111\] : De Arione](#)

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre VIII

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - VIII, 14 : De Arione](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VIII

[Mythologie, Paris, 1627 - VIII, 15 : D'Arion](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VIII

[Mythologie, Lyon, 1612 - VIII, 14 : D'Arion](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution – Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Francfort, 1581 - VIII, 14 : De Arione, 1581

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 03/02/2026 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/6033>

Copier

Présentation du document

Publication Francfort, André Wechel, 1581

Exemplaire Regensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Formatin-8

Langue(s)Latin

Paginationp. 886-889

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses[Arion](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

dem Pleiades dictæ sunt ἀπὸ τοῦ πλῆθος, ab anno scilicet, cum suis ortibus æstatis & hyemis initium significant. Cum verò Orion oppositum habeat scorpionem, videtur semper illum fugere ex eodem hemisphærio, quare de illo fabula conficta est. Atq; tot breuiter ea sunt, quæ pertinent ad physicam rationem. Cum multa passum fuisse propter libidinem dixerint Orionem antiqui, significare voluerunt nihil illegitimum non fore calamitosum. Alij iniuriam esse Diis immortalibus & iniurandam omnem arrogantiam per hanc fabulam significari maluerunt, cum soli Deo, si qua in re præstiterimus, honor & gloria pro illa præstantia à nobis tribuenda sit. Nam idcirco Deorum iussu à scorpione ictus interiit Orion, quòd Diis etiam præsentibus gloriaretur, quòd nulla esset adeò immanis fera, quæ illum posset deuotare. At nunc de Arione dicamus.

De Arione. CAP. XIII.

ARION patria Methymæus, quibus ortus sit parentibus, non constat, quos ego sanè obscurissimos fuisse crediderim: quippe cum solus fortunæ euentus, & ars rectè pulsandæ citharæ Arionem ipsum illustrauerint. Nonnulli tamen hunc Neptuni filium ex Oncea nymphea satum arbitrati sunt. Alij ex Autoloe, alij à Terra genitum maluerunt. Fortunatam Arion quo tempore Periander Corinthij imperauit, ait Herodotus in Clio. Scribit hunc Herodotus primum Corinthi apud Periandrum tyrannum diu fuisse, ac postea cupuisse in Italiam & in Siciliam nauigare, vbi cum ingentem vim pecuniarum meruisset ob artis suæ præstantiam, tum rursus optauit Corinthum redire. Hic cum esset Tarenti, nullis nauis se suæque committere, quàm Corinthiis maluit: mercatus est igitur atq; conuenit de naulo cum hominibus Corinthiis, quos cum sibi insidias struere plurimum à terra distantes persensisset, ut ipso cæso pecunia tuto potirentur, rogauit ut liceret saltem cygnorum more sibi funebre carmen canere, hancque pecuniam profudit, ut ea ratione expeteretur, ac animos illorum placare posset. Illi igitur his minimè persuasi, iussunt ut vel se ipsum occideret, quò sepulturam consequeretur, vel in mare quam citissimè deflueret. At Arion ita spe frustratus, cum sentiret illos nulla cantus suauitate deliniri, vbi legem Orphiam cecinisset, se cum toto apparatu, quem cantaturus suscep-

fufceperat, in mare de proa deiecit: deinde nautæ Corinthum adierunt. Dicuntur delphines hunc in Tanarum expofuiffe, quos, dum ferretur, fuauitate cantus pro mercede demulcebat. Atqui rem totam non minus luculenter expreffit Ouidius libro fecundo Faftorum, quam Plutarchus etiam in conuiuiis, velt in his carminibus:

*Quod mare non nouit, qua nescit Ariana tellus?
Carmine currentes ille tenebat aquas.
Sape fequens agnam lupus est à voce retentus,
Sape audum fugiens refistit agna lupum.
Sape canes, leporesque, & nasacueres sub Umbra:
Et stetit in saxo proxima cerna leo.
Et siue lite loquax cum Palladis alite cornix
Sedit, & accipitri iuncta columba fuit.
Cynthia sape cum fertur vocalis Arion,
Tanquam fraternus, obstupuisse modis.
Nomen Arionum Siculae impleuerat Urbes,
Captaque erat Lyricis Ausonis ora sonis.
Inde domum repetens puppim conscendit Arion,
Atque ita quasitas arte ferebat opes.
Forsitan, infelix, Ventosque, Undaque timebas,
At tibi naue tua tutius aquor erat.
Namque gubernator districto constitit ense,
Ceteraque armata conscia turba manu.
Ille metu pauidus, Mortem non deprecor, inquit:
Sed liceat sumpta pauca referre lyra.
Dant Vensam, videntque moram. capis ille coronam,
Qua posset crines, Phæbe, decere tuos.
Induerat Tyrio distinctam murice pallam:
Reddidit ista suos pollice chorda sonas.
Flebilibus numeris Veluti canentia dura
Traiectus penna tempora cantat olor.
Pratinus in medias ornatius desiluit Undas.
Spargitur impulsæ cernula puppis aqua.
Inde (sive maius) tergo delphina recuruo
Se, memorant, oneri supposuisse homo.
Ille sedet, citharamque tenet, preciumque Vehendi
Cantat, & aquoreis carmine mulcet aquas.*
Arion igitur cum eo apparatu Corinthum profectus rem totam

Periandro aperuit, qui cum prius non credidisset, Arionem dedit in custodias, nautasque ad se aduocatos, quid audissent de Arione, percunctatus est. cum illi dicerent eum esse incolumem in Italia, quodque illum Tarenti reliquissent, accersitus est illuc Arion qualis in mare desilierat. tum obmutuerunt nautæ, neque facinus negare quidem ausi sunt; quare ultimo supplicio fuerunt affecti. Fuit eximius omnino citharedus Arion, ac poeta nobilis dithyrambicus, nemini mortalium secundus eo tempore in arte rectè pullandæ citharæ, ac neque Philoxeno quidem Cytherio, cuius nomen celeberrimum fuit ob hanc ipsam artem, vlla re inferior, quem cyclicos choros primum omnium inuenisse scripsit Hellanicus in Cranaicis, & Dicæarchus atque Demarchus in libro de Dionysiacis certaminibus, quamuis Antipater & Euphronius in suis commentariis inuentum illud Lago Hermioneo tribuerint. Fabulati sunt præterea antiqui delphinum illum, qui seruauit Arionem, ad perpetuam illius beneficentiæ memoriam inter sidera fuisse relatum, ut ait Ouidius ibidem:

*Dyptæ facta vident: astra delphina recipit
Iupiter, & stellæ insit habere nouem.*

Alij tamen maluerunt delphinum inter sidera fuisse relatum, quia Neptuno conciliarit Amphitriten, at Hermippus quia dux in honorem Apollinis fuerit Cretensibus in Delphos. Læcianus in dialogis marinorum Deorum eam pecuniam Corinthi illum comparasse inquit, cum esset apud Periandrum: atque nauiganti ad Methymnæos in patriam, istud contigisse. Atque tot ab antiquis dicta fuerunt de Arione: quæ quod fabulosa sint, nemini obscurum est. Nam quæ de delphinis dixerunt antiqui, quod homines ab iis seruati fuerint, somniis simillima ego esse censeo, quippe cum sit eadem semper animalium natura, neque tamen quisquam ab illis ad hæc usque tempora seruatus narretur à delphinis: & tamen infinitus prope est numerus eorum qui in mari perierunt: at cum in mare se præcipitasset, magis probabile est natantem & vestibus sustentatum Arionem à nautis Tænariis fuisse exceptum, & in nauem cui picti fuissent utrinque in protra delphines in Tænarium fuisse portatum: ut scriptum reliquit Antimenides in primo libro historiæ.

¶ Verum ut sententiam tandem antiquorum ex his exprimamus,

manus, significare voluerunt per hanc fabulam, omnium scelerum Deos esse ultores: quippe cum animalia quoque rationis expertia & vocis, soleant aliquando Dijs ita volentibus esse sceleratorum acculatores, & innocentibus hominibus opem ferre: omneque beneficium Dijs gratum contingere, quod in virum bonum confertur. At de Anione satis, nunc de Amphione dicamus.

De Amphione.

CAP. XV.

AMPHIONEM etiam citharedum non solum musicæ artis peritia, sed etiam fortunæ inconstantia, & calamitatum cumulus illustravit. Fabulatur huic & Zethum eius fratrem fuisse Iouis & Antiopes filios: nam Antiope filia Nyctei & Androthoes à Ioue in Satyrum conuerso compressa fuit, atque grauidæ facta Nyctei patris minis territa in Sicyonem ad Epopeum profugit, ubi cum Zethum & Amphionem peperisset, illos dedit in Cithæronem cuidam bubulco alendos. Nycteus grauitè ferens filie fugam, cum hortatus fuisset Lycum fratrem negotium ne negligeret, moritur. at Lycus cum delecta manu militum repentino aduentu Epopeum trucidauit vrbe potius, captiuamque reduxit Antiopen, quam Dirce vxori in custodias dedit. nec multo post collecta pastorum manu, cum cognouissent ex alumno qui essent, Zethus & Amphion ipsum patrum & Dirce cepèrunt & ipsi repentino aduentu, Dirceque crudeliter agresti tauro alligatam laniari studentes, laniata moniti sunt à Mercurio vt Lycum imperare permitterent, vt scriptum fuit à Nicocrate in rebus Cyprijs. Sic autem de illa Antiope quod odio esset patri, meminit Apollonius libro quarto:

οὐκ ἔστι μὲν Ἀντιόπη πῶς πῶς ἴδρα μή ποτε Νυκτεῖς.

Oderat Antiopen sic lapsa tempore Nycteus.

Alij crediderunt Antiopen Amphionis matrem, filiam fuisse Asopi, vt scripsit Apollonius lib. I.

ἰν δ' ἔστι Ἀντιόπη Ἀσωπίδης υἱὸς δαΐδα,
Ἀμφίωνος γὰρ Ζηέος ἀπύργωτος δ' ἔτι Θήβης
κατὰ πῖλας.

Zethus & Amphion aderant duo pignora clara

Asopi Antiopes: nondum iurista manebant

Mania Thebarum.